

Köthe¹⁾. Concepția de concert este caracteristică și pentru o serie de simfonii, poeme simfonice, între care și poemul *Adolescentul* de B. Ceakovski.

Toate trăsăturile și particularitățile remarcate se manifestă în cele mai diverse sfere ale muzicii sovietice, în cele mai diverse genuri. Căutări energice se desfășoară astăzi și în muzica pentru fanfară, pentru instrumente și orchestre populare; cea de-a 7-a ediție a „Toamnei moscovite” a oferit noi mărturii asupra modului în care compozitorii realizează sinteza între elementele oferite de sonoritățile tradiționale ale orchestrei populare și normele contemporane ale formelor și genurilor cameral-simfonice. Au fost interpretate *Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de instrumente populare* de F. Smehnov, *Simfonia* pentru același fel de orchestră a tânărului compozitor Vladimir Pojidaev, alături de multe alte suite și fan-tezii tradiționale, unele dintre ele lucrări originale ca mod de exprimare și conținut.

În 1974, în zilele aniversării a 30 de ani de la Marea Victorie asupra fascismului, Dimitri Dimitrievici Șostakovici, amintind cum muzica a unit popoarele în lupta împotriva fascismului, spunea: „Noi sintem ferm convinși că și în timpul nostru muzica își va exercita misiunea nobilă de a uni oamenii în numele celor mai înalte, celor mai înaintate idealuri ale timpului nostru, și înainte de toate, ale idealurilor păcii și prieteniei între popoare”⁴. Compozitorii sovietici, urmașii lui Sostakovici dovedesc adevărul acestui crez și acestor speranțe prin întreaga lor creație. După cum arată chiar și această succintă trecere în revistă a unui singur festival, „Toamna moscovită”, creația muzicală sovietică este, astăzi ca întotdeauna, însu-flețită de idei înalte, are un conținut bogat și divers. Muzica noastră trăiește intens și se dezvoltă fertil, ea se adresează omului contemporan, împlinindu-se în năzuințele și frământările lui, în faptele și idealurile lui, îndemnându-l spre viitorul său luminos.

Rufina LEIFES

NOTE

1. B. Terentiev. Introducere la pliantul festivalului „Toamna moscovită '85”.

2. A. Pahmutova, Cuvîntare la Plenara unificată a conducerilor Uniunilor de creație din U.R.S.S. v.: „Sovietskaja muzika”, 1985, nr. 7, p. 2.

3. T. Dolinskaia, Cuvîntarea la masa rotundă a festivalului „Toamna moscovită — 1984”. v.: „Sovietskaja muzika”, 1985, nr. 4, p. 38.

4. D. Sostakovici. *Despre timp și despre mine*, M, 1980, p. 367.

Traducere din limba rusă de Nicolae Truță

DISTINCȚII

În luna iulie a acestui an, compozitorul Adrian Pop a fost invitat în Austria pentru a primi distincția oferită de juriul concursului de compoziție corală de la *Spittal an der Drau*. Lucrarea sa, *Refugiu de păsări nocturne* pentru cor mixt, pe versurile poetului Salvatore Quasimodo s-a clasat prima dintre cele 130 de partituri aflate în competiție. *Refugiu de păsări nocturne* face parte dintr-un ciclu de trei madrigale, toate pe versurile aceluiași poet, madrigale ce poartă titlurile *Bătrîna iarnă* (partitură premiată la concursul de creație corală de la Arezzo, Italia, în 1979) și *Despre un alt Lazăr*. Și de astă dată Adrian Pop reușește o partitură originală, de mare profunzime și subtilă expresie, în care se îmbină limbajul armonic și polifonic de sorginte madrigalescă cu elemente de scriitură contemporană.

PREZENȚE ROMÂNEȘTI

În perioada 2—15 iulie colectivul Operei Române din Cluj-Napoca a susținut o serie de spectacole și recitaluri vocale pe scena teatrului în aer liber din Livorno, în cadrul primului *Festival muzical* organizat de Comitetul estival al orașului. Repertoriul prezentat a fost alcătuit din operele *Nabucco* de Verdi, *Don Giovanni* de Mozart, arii și coruri din operele lui Mascagni, *Recviemul* de Verdi și lucrări de Rogalski, Enescu, Mussorgski, Rossini, Alfred Mendelssohn și Verdi reunite într-un concert vocal-simfonic. Cele șapte seri de spectacol au fost îndelung ovaționate de către publicul spectator pentru care capacitatea de 1200 de locuri a teatrului s-a dovedit a fi insuficientă. Succesul lui *Nabucco* a fost asigurat de ireproșabila interpretare a artiștilor români în frunte cu Dan Serbac în rolul titular, secundat de Margareta Vârban, Rodica Toma, Ana Oros, Iulian Jurja, Ion Micu. Dirijor — Victor Dumănescu. La fel de apreciat a fost și spectacolul cu *Don Giovanni* de Mozart în interpretarea garniturii „linere” a operei clujene — Alexandru Agache, excepțional în rolul titular, Ion Micu, Mihai Zamfir, Elena Andrieș, Traian Aga și Doina Neculce la care se adaugă numele deja consacrate de carieră ale Angelei Nemeș, Ion Iercoșan și Mircea Moisa. Dirijor — Tiberiu Popovici. Iar *Recviemul* de Verdi i-a avut ca soliști pe Angela Nemeș, Ana Oros, Mihai Zamfir și Mircea Moisa, cele două concerte fiind conduse, pe rînd, de dirijorii Victor Dumănescu și Petre Sbârcea. Scenografia, decorurile, costumele, adaptarea spectacolelor la condițiile particulare ale unei scene în aer liber, poartă o semnătură de ade-vărat maestru: George Codrea.

Încă din primele zile de început al turneului Operei Române din Cluj-Napoca la Livorno, presa de specialitate a acordat spații ample acestui eveniment. Ziarul *Il Tirreno* de sîmbătă 5 iulie consacră în treagă prima pagină prezentării colectivului clujean,

cu elogioase aprecieri ce se împart în egală măsură între soliști, cor și orchestră. Același ziar publică în numărul său din 8 iulie sub titlul „Mascagni și personajele sale” impresiile lăsate de soliștii români: „...un excelent complex instrumental”... „o consistentă garnitură de soliști și un cor de excepție!” (maestru de cor Emil Maxim). „Spectacolul a pus în valoare încă odată caracteristicile și avantajele acestor complexe stabile ce lucrează ordonat și sistematic în teatrele de operă din estul Europei — scrie cronicarul italian — și permit rularea unui repertoriu mare în mai multe distribuții. Am urmărit în rolul Santuzzei trei interprete: Rodica Toma, Margareta Vârban și Elena Andrieș...” continuă comentatorul manifestându-și preferința față de ultima dintre cele trei cîntărețe căreia îi evidențiază „optima calitate vocală, interpretarea deosebit de convingătoare și de expresivă”. „Minunată, apariția baritonului Alexandru Agache pe care îl așteptăm ca protagonist în următorul *Don Giovanni*”. Iar dirijorul Victor Dumănescu este mult apreciat pentru „reușita timbrelor rafinate și suplețea frazării”. Il Tirreno din 10 iulie consacră comentariul său *Recviemului* de Verdi, cu precădere excepționalului dirijor român Petre Sbârcea. Și tot de *Recviemul* de Verdi în interpretarea artiștilor români vorbește și ziarul *Nazionale* din 12 iulie. Cronicarul se întrece în elogiul referindu-se la „...remarcabilul profesionalism al întregului ansamblu clujean...” concluzionând, că „...execuția *recviemului* verdian a însemnat un veritabil succes”. Dirijorul George Sbârcea este „...un mare dirijor care a condus cu experiență și sensibilitate capodopera lui Verdi, cu o mîină sigură ce a subliniat atent clar-obscuurile și strălucirile partiturii”. Din cvartetul vocal, cronicarul evidențiază detașat evoluția mezzo-sopranei Ana Oros, avînd în continuare frumoase cuvinte de laudă pentru Mihai Zamfir, Mircea Moisa și Angela Nemeș. Iar corul și orchestra „...au demonstrat multă precizie în dificila sarcină de a exprima spiritul acestei partituri”.

În același număr din 12 iulie, ziarul *Nazione* publică și un comentariu la spectacolul cu *Don Giovanni* de Mozart, prezentat la Livorno în varianta pragheză, ce se încheie odată cu dispariția eroului principal, suprimînd finalul. Alexandru Agache „surprinzător de plastic atît vocal cît și scenic”, Mircea Moisa „un Leporello dezinvolt” și cele trei „excelente voci feminine” Angela Nemeș, Elena Andrieș și Doina Neculce Sâmpetean.

*

Organizat de Centrul Artistic Muzical „Paolo Grassi”, avînd ca președinte pe Franco Punzi și ca director muzical pe Alberto Zedda, cel de al 12-lea FESTIVAL DELLA VALLE D'ITRIA continuă și cu această nouă ediție tradiția restituirilor, a reînregistrării în circuitul teatrelor de operă din lumea în treagă, a unor partituri pînă astăzi de loc sau foarte rar cîntate. *Ifigenia în Taurida*, „dramma per musica” în trei acte, libretul de Marco Coltellini, muzica de Tommaso Traetta, cu partitură revizuită de Giovanni Carli Ballola, lucrare a cărei primă repre-

zentare scenică a avut loc la Burgtheater din Viena în 1759, și *Semiramida*, „melodrammo tragico” în două acte de Gaetano Rossi, muzica de Gioacchino Rossini cu premiera la Veneția în 1823 au fost cele două partituri de operă pe care organizatorii Festivalului de la Martina Franca le-au prezentat în fața unui numeros public în spectacole de înaltă ținută artistică la care au participat soliști de renume ai teatrelor de operă italiene, regizori și dirijori ce nu odată au fost aplaudați și la Scala din Milano. Substanțial a fost aportul artiștilor români solicitați să contribuie la reușita celor două montări ducînd „greul” partiturilor de orchestră — orchestra Filarmonicii din Satu Mare — respectiv al partidelor de cor — Corul Filarmonicii din Cluj-Napoca, pregătit de dirijorul Florentin Mihăescu. Numai cuvinte de laudă din partea specialiștilor și entuziaste aplauze din partea publicului au răsplătit muzicienii români pentru efortul depus și pentru impecabila evoluție în spectacol. Dintre cîntăreți îi amintim pe Jolanta Omilian, Maria Angela Peters, Adelisa Tabiadin, Carmen Gonzales și Aldo Bertolo, parte dintre cei care au interpretat rolurile solistice în *Ifigenia în Taurida* de Tommaso Traetta și Lucia Alberti, Martine Dupuis, Simone Alaimo, Giuseppe Morino, Adriana Molina, Paolo Coni, soliștii *Semiramidei* de Rossini. Dirijori, Bruno Campanella și Alberto Zedda. Regizori Lamberto Pugelli și Giuseppina Carutti pentru opera lui Traetta, Lamberto Pugelli și Marise Flach pentru partitura lui Rossini.

Cristina SÂRBU

Note

Editura cehoslovacă *Divadelni ústav* din Praga a publicat recent un dicționar al compozitorilor români, sub semnătura lui Petr Vít. Un cuvînt înainte informează despre viața muzicală a României: orchestre simfonice, teatre de operă etc. — și oferă o succintă istorie a muzicii românești, începînd cu tradiția folclorică și pînă la componistica anilor 1980. Dicționarul propriu-zis cuprinde prezentarea unui număr de 90 de compozitori din toate timpurile, ajungînd pînă la tînăra generație. Informația este bogată și exactă, adusă la zi atît în paragrafele privind viața, cît și în ce privește creația muzicienilor incluși. Volumul reliefează cu competență principalele direcții ale muzicii românești, reprezentînd o sursă importantă de informație asupra culturii noastre muzicale.

*

Cu ocazia împlinirii vîrstei de 70 de ani, Yehudi Menuhin a fost sărbătorit de casa de discuri EMI prin lansarea unei serii de discuri cuprinzînd înregistrări ale marelui violonist realizate între anii 1932 și 1943, perioadă pe care specialiștii o consideră de vîrf în cariera sa interpretativă. Se remarcă, printre acestea, *Simfonia spaniolă* de Lalo, *Poemul* de Chausson, *Habanera* și *Tzigane* de Ravel, avîndu-l pe George Enescu la pupitrul Orchestrei simfonice din Paris.